

Brugsesteenweg-Schoestraat (Middelkerke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2016G36

Oktober-november 2016

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Wouter Van Goidsenhoven, Clara Thys

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
2.2 Synthese	5
2.3 Gemotiveerd advies	6
2.4 Conclusie	7
Deel 3: Bibliografie.....	8

FIGURENLIJST (2016G36)

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)	5
--	---

TABELLENLIJST (2016G36)

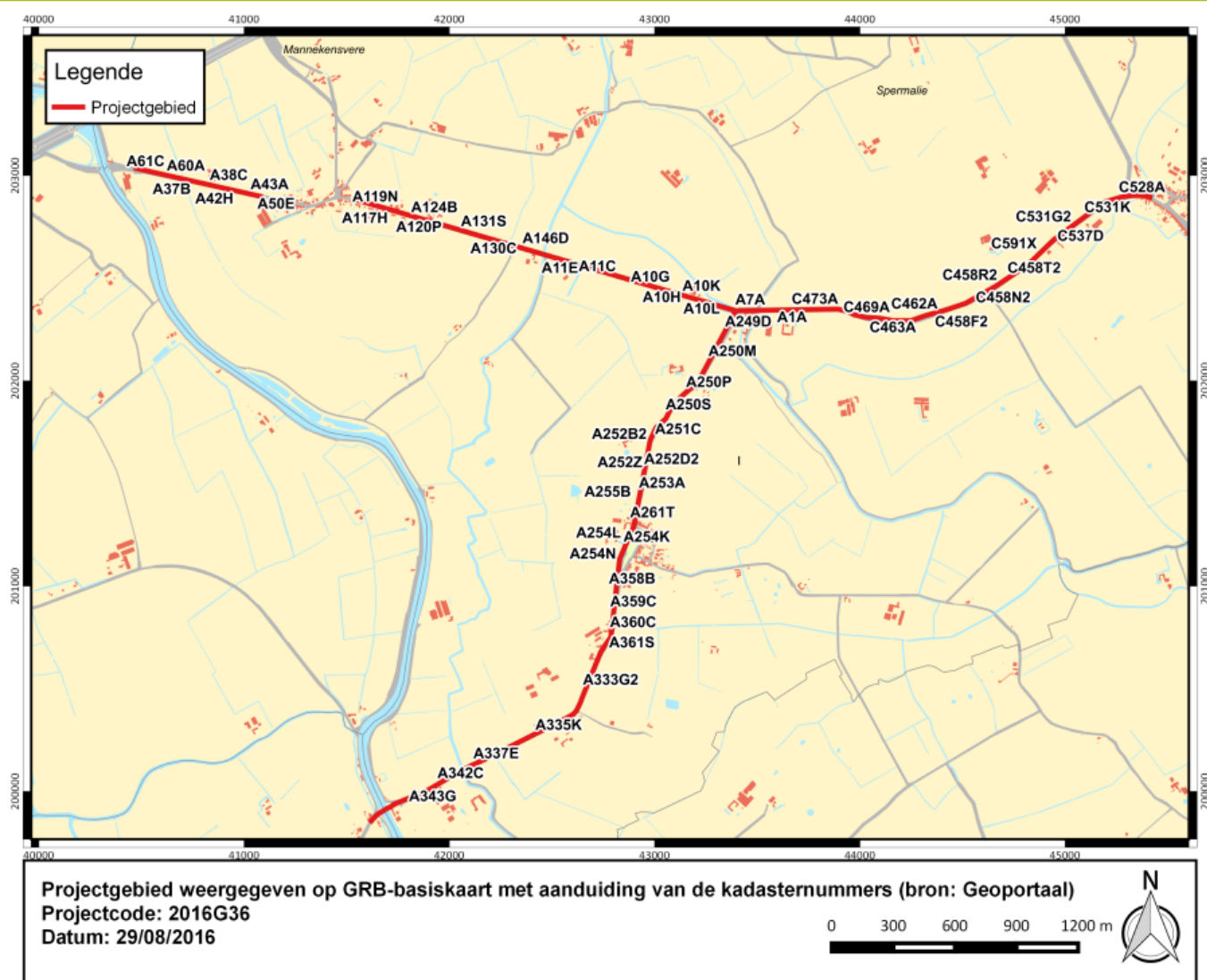
Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Sweco Belgium nv Oostendse Steenweg 146 B-8000 Brugge	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Middelkerke
	Deelgemeente	/
	Postcode	/
	Adres	Openbaar domein
	Toponiem	Brugsesteenweg-Schoestraat
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 39257 Y _{min} = 199277 X _{max} = 46307 Y _{max} = 204173
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Openbaar domein Openbaar domein: Brugsesteenweg (N367) en Schoestraat (N302) MIDDELKERKE 9 AFD / SLIJPE / C / 528A/531K/531E2/531G2/537D/591V/591X/458T2/458R2/458N2/458/L2/458H2/458F2/462A/463A/469A/473A MIDDELKERKE 6 AFD / SINT-PIETERS-KAPELLE / A /1A MIDDELKERKE 7 AFD / SCHORE / A/ 7A/10L/10K/10H/10G/11C/11E/249D/250M/250P/250S/251C/252B2/252D2/252Z/253A/255B/261T/254K/254L/254N/358B/259C/360C/361S/333G2/335K/337E/342C/343G MIDDELKERKE 8 AFD / MANNEKESVERE / A/ 146D/130C/131S/120P/124B/122F/123G/117H/119N/50E/43A/42H/38B/38C/37B/60A/61C Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart (Bron: Geopunt)

2.2 Synthese

Sweco nv plant de aanleg van 9,3 km nieuwe fietspaden. De ingrepen in de bodem omvatten aanpassingen aan de bestaande wegkoffer, verleggen van grachten, de aanleg van rioleringen en de aanleg van een nieuw dubbelrichtingsfietspad. De aanpassingen aan de bestaande wegkoffer en de aanleg van het fietspad brengen een ingreep in de bodem van ca. 60cm onder het maaiveld met zich mee. Waar nieuwe grachten aangelegd worden ter vervanging van oude (inclusief duikers voor toegang naar de akkers) moet rekening gehouden worden met een maximale diepte van 2m onder het maaiveld. Afhankelijk van de bestaande situatie wordt een andere werkwijze gehanteerd. Hiervoor wordt verwezen naar de plannen in bijlage.

Een blik op de ontwerpplannen toont duidelijk aan dat het lineaire tracé van de geplande werken in hoofdzaak langs bestaande wegenis en perceelsgrenzen gelegen is. Algemeen gesteld vinden de werkzaamheden grotendeels plaats in reeds geroerde grond. Bestaande grachten worden gedempt en verlegd. Waar het bodemarchief nog intact is, blijft de ingreep tot een aanvaardbaar minimum beperkt.

Landschappelijk gezien is het projectgebied gelegen in de Kustpolders, meer bepaald de Middellandpolders. Gelet de landschappelijke situatie is het reliëf relatief vlak, doorsneden door tal van antropogene waterlopen. Van oudsher is dit gebied, na de inpoldering, als landbouwgebied geëxploiteerd.

Het valt daarom niet te verwonderen dat er historisch gezien weinig gekend is over de regio voor de middeleeuwse ontwatering en exploitatie van de percelen. In de ruime omgeving zijn in hoofdzaak vol- tot laatmiddeleeuwse entiteiten gekend. De CAI geeft sporadisch een losse vondst romeins aardewerk weer in de ruime omgeving, maar geen betekenisvolle pré-middeleeuwse vindplaatsen langs het tracé. Het cartografisch onderzoek bevestigt het continue rurale karakter van ruime omgeving rondom het plangebied.

Na de Duitse inval in België in juli 1914 en de Duitse nederlaag bij de eerste slag om de Marne begon een fase die gekend staat als “de race naar de zee”. De anders rustige omgeving komt in het centrum van het oorlogsgeweld te liggen. Het gebied rondom de planlocatie worden tijdens de “Slag om de IJzer” (18 oktober – 10 november 1914) volledig verwoest. Het is op deze moment dat de bewegingsoorlog omslaat in een stellingenoorlog. De Belgische troepen die de sector bemannen worden gedwongen zich terug te plooiën naar de westelijke oever van de IJzer, achter een linie die grosso modo loopt van Nieuwpoort tot Diksmuide waar ze zich ingraven en ondersteund door het Franse leger, hevig weerstand bieden. Dankzij de inundatietactieken en het halsstarrig verzet van het Belgische en Franse leger valt het Duitse offensief in deze sector van het front stil begin november 1914 en worden langs beide zijden posities geconsolideerd en verder uitgebouwd.

Uiteraard zijn de dorpskernen van Mannekensvere, Schore en Sint-Pieters-Kapelle na de oorlog heropgebouwd en geëvolueerd in omvang en uitzicht maar hebben steeds hun landelijk karakter behouden.

2.3 Gemotiveerd advies

Voor de geplande (her)aanleg van de fietspaden tussen Mannekensvere, Sint-Pieters-Kapelle, Schore en de IJzerdijk wordt een verdergezet onderzoekstraject als weinig zinvol beschouwd. De aard van de ingrepen in combinatie met de gegevens van het desktoponderzoek bieden voldoende argument om af te zien van verder onderzoeksdaden.

Vooreerst situeren de werken zich in hoofdzaak onder/in bestaande wegenis, bermen en antropogene waterlopen. Bijgevolg kan er, algemeen gesteld, van uitgegaan worden dat de ondergrond al grotendeels geroerd is. Zeker als rekening gehouden wordt met het feit dat de werkzaamheden aan de weginfrastructuur een maximale diepte van 60cm onder het maaiveld inhouden, kan uitgegaan worden van een minimale impact op het bodemarchief (waar intact) en bijgevolg verwaarloosbaar.

Ook ter hoogte van de dorpskern van Schore beperkt de impact op het onverstoorde bodemarchief zich tot één rioolsleuf met breedte 1,6m die onder de bestaande wegenis en nutsleidingen wordt uitgegraven. Het is niet zeker of deze ingreep het voormalige kerkhof van Schore zal aansnijden. Gezien de beperkte oppervlakte van deze ingreep zal hier echter elk ruimtelijk inzicht en elke context zoek zijn.

Ten tweede is er het eerder beperkt archeologisch potentieel dat afgeleid kan worden uit de gekende archeologische waarden. Hoewel een aanzienlijke hoeveelheid indicatoren op de CAI kaart worden weergegeven valt dit, gelet op het lineaire tracé, niet te verwonderen. De overgrote meerderheid van deze genummerde locaties betreffen echter vol- tot laatmiddeleeuwse vindplaatsen, waarvan een groot aantal losse vondsten of cartografische indicaties. Ook laten de dimensies van de werkzaamheden niet toe een ruimtelijk inzicht te verkrijgen indien archeologisch relevante zaken worden aangetroffen.

Verder onderzoek kan zinvol zijn om eventueel de kennisleemte in de regio op te vullen. Maar dit zou, in geval van een positief resultaat, slechts in een zeer beperkte mate een meerwaarde zijn voor het archeologisch inzicht in de omgeving. De resultaten zouden op zijn best een vage, gefragmenteerde indicatie geven voor menselijke aanwezigheid in het verleden, en zullen nooit in verhouding staan met

de kosten die dit onderzoek met zich zou meebrengen. Het is dat ook hoofdzakelijk op basis van de kosten-baten analyse dat in dit dossier wordt afgezien van verder onderzoek. Hierbij moet echter wel gewezen worden op de bestaande archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.4.1 van het vigerende decreet betreffende het onroerend erfgoed.

Eveneens moet opgemerkt worden, gelet op de locatie binnen het frontgebied, dat de mogelijkheid bestaat dat nog oorlogsmunitie aangetroffen wordt.

2.4 Conclusie

Sweco nv plant de (her)aanleg van een dubbelrichtingfietspad tussen Mannekensvere, Sint-Pieters-Kapelle Schore en de IJzerdijk. Deze werken omvatten aanpassingen aan de wegkoffer, aanleg van het nieuwe fietspad, aanleggen van riolering en het verleggen van grachten. Het merendeel van deze werkzaamheden zal plaatsvinden in reeds geroerde grond. Waar deze werken nog een nog intact bodemarchief aansnijden zal de impact minimaal zijn.

Omwille van de modaliteiten van de werkzaamheden kan een archeologische opvolging of vervolgtraject slechts in zeer beperkte en uiterst gefragmenteerde mate een meerwaarde betekenen voor het archeologisch begrip van de regio. De kosten die dit archeologisch onderzoek met zich mee zou brengen kunnen onmogelijk in verhouding staan tot de eventuele resultaten.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt